

Koillis-Suomen
Aluekeskus
Naturpolis
Kuusamo

PRO KOILLISSOFTA

OHJELMISTOTESTAUKSEN JA OHJELMOINTIOSAAMISEN KEHITYSPROJEKTI

Loppuraportti

27.9.2007

Marita Talala, projektipäällikkö

POHJOIS-SUOMEN INNOVATIIVISET TOIMET -OHJELMA

X-Branches – Uuden kasvun väline Pohjoisessa

Hankkeen perustiedot:

Raportointikausi	1.6.06 -30.9.07
Hankkeen nimi	Pro KoillisSofta
Diaarinumero	06649
Fimos –numero	113 216
Hakija, Yhteystiedot	Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy Nuottatie 6 B, 93600 Kuusamo

Pro KoillisSofta

Ohjelmistotestauksen ja ohjelmointiosaamisen kehitysprojekti

Ohjelmistotuotteista kehitetään entistä monipuolisempia ja toimintojen kehittyessä tarvitaan entistä laajempaa ohjelmistotestausosaamista. Ohjelmointi ja ohjelmistotestaus ovat kasvava ja uutta henkilöstöä tarvitseva toimiala, mikä ilmenee KTM:n TE-keskusten, Finnveran ja Tekesin kanssa tekemästä ja 8.12.05 julkaisemasta valtakunnallisesta ohjelmistoalan toimialaraportista (<http://www.toimialaraportit.fi/>). Hankkeen tehtävänä on selvittää ohjelmisto-testauksen sekä sovellusten pilotoinnin tulevaisuuden näkymät ja kehityssuunnat Koillis-Suomen kannalta.

Koillismaalla ohjelmistotuotannollinen yritystoiminta aloitettiin 15 vuotta sitten ja toimintaa on kehitetty kokonaisuutena onnistuneesti. Strategisen työn tuloksena matkailuun, metsään ja alkutuotantoon perustuvien liiketoimintojen lisäksi Koillis-Suomeen on syntynyt neljäs tukijalka, tietoyhteiskunta-ammattit. Tämä työ voitti EU:n eWeek-palkinnon vuonna 2001 ja ”Pääministerin parhaat käytännöt” – tietoyhteiskuntakilpailun työelämäosion vuonna 2004.

Koko ICT-sektori, mukaan luettuna menestyksellinen Yhteyskeskus- (Contact Center, Help Desk, Call Center) toiminta, on tuonut alueelle noin 300 uutta työpaikkaa yli 20 uuteen yritykseen. Osa yrityksistä on laajentanut toimintaansa eri paikkakunnille, esimerkiksi Ouluun ja Ylivieskaan. Kehittämiemme malleja on hyödynnetty muuallakin: näin työn tulokset säteilevät laajemmallekin.

1. Projektin toimenpiteet

Kartoitus ja selvitysvaihe

Kartoitetaan ohjelmistotestauspalveluja tarjoavat ja ostavat yritykset sekä valitaan näistä Koillismaan kannalta potentiaalisimmat kumppanuusehdokkaat.

Kartoitusvaiheessa selvitettiin kyselyllä ja haastatteluilla Oulun alueen 30 ohjelmisto-toimintoja tuottavien yritysten ja organisaatioiden nykytilanne ja tulevaisuusnäkymät. Kysyttiin myös yritysten kiinnostus tehdä yhteistyötä Koillismaalla olevien alan yritysten kanssa ja mahdollisuutta perustaa oma yksikkö alueelle.

Yrityksillä ei ollut kiinnostusta laajentaa yksiköitään Koillismaalle. Yritykset, jotka olivat asiakkuussuhteessa suuriin ICT-yrityksiin, olivat laajentaneet toimintaa Viroon, Itä-Eurooppaan tai Kaukoitään lähelle asiakkaitaan. Rajussa globaalissa kilpailussa kustannussyyt olivat myös vaikuttamassa yritysten hakeutumiseen halvempien kustannuksien maihin.

Alihankintayhteistyö Koillismaalaisten yritysten kanssa kiinnosti useita yrityksiä. Yhteistyötä oli jo käynnissä ja projektin aikana syntyi uusia sopimuksia. Yritysten välistä alihankintayhteistyötä tullaan lisäämään jatkossa.

Esteenä laajemmalle yhteistyölle ovat rajalliset osaaja- ja asiantuntija- sekä yritys-resurssit. Projektiyhteistyö uusien tuotteiden ja palvelujen ohjelmistosuunnittelu- ja pilotointivaiheessa kiinnosti Oulun alueen toimijoita.

Pääkaupunkiseudulla tehtiin ostopalveluna vastaava kartoitus. Kysely lähetettiin sähköpostitse 617 yritykseen ja haastattelut toteutettiin 20 yrityksessä. Yritysten vastaukset olivat samantyyppiset, kuin Oulun seudun kartoituksessa. Syynä tähän olivat myös se, että vastaajina oli myös samojen yritysten Oulun ja etelä-suomen yksiköt. Koillismaa kiinnosti samoja yrityksiä sekä Oulun seudulla, että pääkaupunkiseudulla.

Ohjelmistotestauksen jäädessä vähemmälle ohjelmointiliiketoiminta kokonaisuudessaan korostui yhteistyömahdollisuutena. Alan vahvoista osaajista on pula koko Suomessa.

Haastateltujen yritysten ilmoittamat

Tärkeimmät ulkoistamisen edut

- toimintavarmuudessa, -nopeudessa
- laadussa
- hinnassa
- tuotantoresurssien saatavuudessa
- toimittajan erityisosaamisessa

Tärkeimmät ulkoistamisen esteet

- tietotaidon menetys
- vuotaminen ulkopuolisille
- sopimusten ja -neuvottelujen monimutkaisuus
- yritysten tai alojen väliset liiketoiminnan kulttuurierot

Projektimateriaali:

- Pro KoillisSofta tutkimus, Nesenta Oy
- Pro KoillisSofta ohjausryhmän raportti 2007-06-05, Nesenta Oy
- Pro Koillissofta kontaktit 628 kpl 2007-05-23_raportti

1.2. Koillis-Suomen alueella olevien yritysten ohjelmisto- ja ohjelmistotestausosaamisen varmistaminen sekä valmiudet ja mahdollisuudet toimintojen kehittämiseen.

Selvitetään, millaisia testauspalveluita ne tarvitsevat sekä millä edellytyksillä ne voivat aloittaa toimintaa Koillismaalla.

Koillis-Suomen alueella on 15 ohjelmistoalan yritystä. Neuvotteluissa selvitettiin yritysten tahtotilaa ja kehittämistarpeita. Yrityksien kanssa käytiin neuvotteluja muualla maassa olevien kanssa yhteistyön käynnistymiseksi. Näitä toteutuikin. Osaajatarpeeseen käynnistyi tietojenkäsittelyn ammattitutkinto.

1.3. Koulutus yritysten osaajatarpeisiin

Varmistetaan Koillis-Suomen alueella olevien yritysten ohjelmisto- ja ohjelmistotestausosaaminen sekä valmiudet ja mahdollisuudet toimintojen kehittämiseen.

Seulotaan työvoimaviranomaisten ja muiden kumppaneiden kanssa ohjelmisto-testaustoimintaan soveltuvat henkilöt sekä selvitetään näiden ja muiden potentiaalisten työntekijöiden koulutustarpeet yritysten koillismaalaisiin tarpeisiin.

Ohjelmistoalan mahdollisuudet Koillismaalla ovat samanlaiset kuin muuallakin Suomessa. Alalle koulutautunutta väkeä alueella on vähän. Ohjelmistoalan liiketoiminta tarvitsee laajentuakseen alueella myös pitkän alan työkokemuksen omaavia, joita on houkuteltava muualta. Alueellisessa koulutusohjelmassa on edelleen oltava mukana ohjelmistokoulutusohjelma, jossa koulutetaan uusia osaajia, toteutetaan täydennys- ja täsmäkoulutusta yritysten tarpeisiin. Selvityksen mukaan Oulun ja pääkaupunkiseudun yrityksistä olisi ollut välittömästi toteutettavissa alihankintayhteistyötä Koillismaalle 5 -20 ohjelmistoammattilaisen työllistämiseksi. Yhteistyöhalukkuus on lisääntynyt projektin aikana. Yrityksien muu Suomi/ Koillismaa- välillä on solmittu uusia yhteistyösopimuksia. Työt ovat projektiluontoisia ja osaajatarve vaihtelee projektien mukaan. Tämä vaikeuttaa yritysten työmäärän suhteuttamista käytettävissä olevaan henkilökuntaan. Uusien ohjelmistotuotteiden kehittämiseen ja pilotointiin keskittyviä yrityksiä toivotaan myös alueella olevan useita.

Näitä yrityksiä perustamaan voivat lähteä jatkossa ohjelmistoyrityksissä pätevöityneet ammattilaiset. Koillismaalla olevat yritykset tarvitsevat selvityksen mukaan lisää osaajia. Projektissa lähdettiin valmistelemaan koulutusohjelmaa.

Koillismaan työvoimatoimiston kanssa selvitettiin ohjelmointikoulutukseen soveltuvien määrä. Oululaisten yrityksiä ja kouluttajien kanssa valmisteltiin koulutussisältö, jolla koulutus toteutettaisiin. Te-keskuksesta haettiin rahoitusta koulutukselle. TE-keskus tarjosi yhteishankintakoulutusta, joka ei tässä vaiheessa ollut sopiva, koska tarkoitus oli peruskouluttaa osaajia tulevia yrityksiä täsmäkoulutuksia varten. Koulutuksen rahoituspäätös viivästyi alkuperäisestä puoli vuotta, käynnistyttyä heinäkuussa -07 Te-keskuksen rahoittamana Tietojenkäsittelyn ammattitutkintokoulutuksena. Koulutuksesta valmistuu heinäkuussa -08 kuusitoista ohjelmisto-osaajaa. Työharjoittelupaikat toteutuivat kaikille Kuusamossa. Myös oululaiset ohjelmistoyritykset olivat kiinnostuneet ottamaan oppilaita työharjoitteluun. Työharjoittelupaikat kouluttavat oppilaita tuleviksi työntekijöikseen. Tulokset koulutuksesta näkyvät myöhemmin. Koulutuksia on syytä jatkaa ohjelmistotuotantoyrityksien tarpeisiin.

Ohjelmistoala on rajussa muutoksessa oleva, kasvava liiketoiminta-ala. Kustannuspaineet ja asiakasyhteistyö vaikuttavat siihen, että Suomesta työtä siirtyy halvemmän kustannuksen maihin. Laajenevana toimialana Suomessa tarvitaan lisää tuotekehitystä ja alan osaajia. Koillis-Suomi on tasavertainen liiketoiminnan uusien tuotteiden ja palvelujen testaus-, pilotointi- ja voluumituotantopaikkana.

2. Hankkeen henkilöstö ja organisaatio ja osallistujat

Hankkeen vastuullinen johtaja
toimitusjohtaja Mika Perttunen, Naturpolis Oy,
p.040-529 5135, mika.perttunen@naturpolis.fi

Asiantuntijana toimii
tietoteollisuustoimialajohtaja Tauno Korpela, Koillis-Suomen aluekeskus,
p. 040-5544905, tauno.korpela@kuusamo.fi

Hankkeeseen palkattu projektipäällikkö
Marita Talala, p. 040-8608945, marita.talala@naturpolis.fi

Projektsihteeri Kirsti Pesonen, p. 0400-921946, kirsti.pesonen@naturpolis.fi

Hankkeen organisaatio:
Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy, Nuottatie 6 B, 93600 Kuusamo

Ohjausryhmä

Mika Perttunen, Naturpolis Oy, toimitusjohtaja, hankkeen vastuullinen johtaja, puheenjohtaja

Tauno Korpela, Koillis-Suomen aluekeskus, toimialavastaava

Pentti Haukivaara, Seudullinen aluekehitys- ja tulevaisuustoimikunta, Taivalkoski

Timo Halonen, Naturpolis Oy:n hallitus

Jouni Pätsi, Profecon Oy, toimitusjohtaja

Maria Juurikka, Pohjois-Pohjanmaan liitto, ohjelmapäällikkö

Antero Saarenpää, Plenware Oy, toimitusjohtaja

Marita Talala, projektipäällikkö, sihteeri

Ohjausryhmä kokoontui 6 kertaa.

Hankkeessa olivat mukana kirjallisella sopimuksella seuraavat kuusamolaiset yritykset;

Innokas Medical Oy

www.innokasmedical.fi

MGPosition Oy

www.mgposition.com

Profecon Oy

www.profecon.com

3. Julkisuus ja tiedottaminen

Hanke oli selvityshanke, joten hanke ei tavoitellut itsenäistä yleistä julkisuutta. Tiedottaminen kohdistettiin ensisijaisesti kohderyhmille; yrityksille, työvoima- ja koulutus-asiantuntijoille, joiden kanssa tehtiin yhteistyötä ja joiden yhteistyötiedottamisessa kerrottiin hankkeesta. Hankkeesta tiedotettiin Naturpolis Oy:n tiedotuksissa, tapahtumissa ja nettisivuilla. Hanketiedottaminen toteutui myös X-Branches – Uuden kasvun väline Pohjoisessa –tiedottamisohjelmassa.

4. Selvitys rahoituksesta ja kustannusten toteutumisesta verrattuna hyväksytyyn rahoitussuunnitelmaan ja kustannusarvioon.

Pohjois-Pohjanmaan Liiton rahoituspäätöksen 7.11.2006/307/06649 mukaan

Hankkeen hyväksytty kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma ajalle 1.6.2006-31.7.2007

	Kokonais- kustannusarvio €	Rahoitussuunni- telma	
Palkkakustannukset	56 000	EAKR 17%	54 000
Asiantuntijapalkkiot	24 000	Valtio 54 %	16 000
Matkakulut	10 000	Kunta	24 000
Kone- ja laitehankinnat	4 000	Muu julkinen	
Muut menot	6 000	Yksityinen	6 000
Rahoitustarve yhteensä	100 000	Yhteensä	100 000

Pohjois-Pohjanmaan liiton korjauspäätös 30.3.2007/86/06649, joka koskee hankkeelle 7.11.2006/307/06649 annetun rahoituspäätöksen määrärahojen tukiprosenttien muutosta.

Korjauspäätöksen mukaan sisäasiainministeriön hallinnonalan kansallinen vastinrahoitus (momentti 26.98.62) hankkeen kustannuksista on 16,0 % hyväksytyyn kustannusarvion mukaisesti toteutuneista kustannuksista kuitenkin enintään 16 000 € ja EAKR:n varoista hankkeen julkisista kustannuksista (94 000€) 57,4 % kuitenkin enintään 54 000€.

Toteutuneet kustannukset ja rahoitus 1.6.2006-31.12.2006

	Budjetti	Toteuma €	tot %
Palkkakustannukset	56 000	13 354,19	23,85
Asiantuntijapalkkiot	24 000		0
Matkakulut	10 000	2 546,32	25,46
Kone-ja laitehankinnat	4 000		0
Muut menot	6 000	4 955,94	82,60
Yhteensä	100 000	20 936,45	20,94
EAKR 57,4 %	54 000	11 296,45	20,92
Valtio 16 %	16 000	3 349,83	20,93
Kunta	24 000	6280,95	26,17
Yksityinen	6 000		0
Yhteensä	100 000	20927,23	20,93

Pohjois-Pohjanmaan liiton muutospäätös 31.5.2007/151/06649 koskee hankkeen kustannuslajien jakaamaa sekä hankkeen toteuttamisaikaa. Muutospäätöksen mukaan hankkeen toteutusajaksi on hyväksytty 1.6.2006-30.9.2007.

Hankkeen hyväksytty kustannusarvio ja toteutuneet kustannukset 1.6.2006-30.9.2007

	Budjetti	Toteuma €	tot %
Palkkakustannukset	57 500	58 509,60	101,76
Asiantuntijapalkkiot	24 000	16 500,00	68,75
Matkakulut	10 000	9 902,51	99,03
Kone-ja laitehankinnat	1 000	0	0
Muut menot	7 500	6 982,32	93,10
Yhteensä	100 000	91 894,43	91,89
EAKR 57,4 %	54 000	49 582,54	91,82
Valtio 16 %	16 000	14 703,11	91,89
Kunta	24 000	22 054,66	91,89
Yksityinen	6 000	5 500,00	91,67
Yhteensä	100 000	91 840,30	91,84

Projekti on ollut selvityshanke. Selvityksen tuloksena saatiin kattava tietomäärä Koillismaan ohjelmistoliiketoiminta-alan kehittämismahdollisuuksista ja toimenpidevaatimuksista.

Projektin kuluessa neuvoteltiin Koillismaan ja oululaisten ja pääkaupunkiseudun yritysten välisestä yhteistyömahdollisuuksista. Uusia yhteistyösopimuksia on toteutunut ja uusia työpaikkoja on syntynyt kolme. Projektin seurauksena tietojenkäsittelyn ammattitutkintokoulutuksen päätyttyä tulee uusia työpaikkoja, tämänhetkisen arvion mukaan ainakin 6 työpaikkaa. Alueen ohjelmistoalan yritykset ovat lisänneet henkilöstöä 10 työpaikan verran. Projektiyhteistyötä tehtiin NorWire-hankkeen kanssa. Koillismaalla testattiin Nettiliikunta-päiväkirjaa. NorEire-hanke on ollut kehittämässä Rukan Mobiili- latupalvelutoimintoja. Uusia pilotointihankkeita on suunniteltu tehtävän Koillismaalla matkailu- ja liikuntatuotteiden kehittämiseksi.

5. Selvitys hankkeen jatkotoimenpiteistä ja toteutusvastuusta. - tulosten levittämissuunnitelma

Ohjelmistoala tarvitsee työntekijöitä Suomessa, vaikka työtä siirtyykin muualle. Pääkaupunkiseudulla on työvoimapula. Koillis-Suomen alue matkailu-, liikunta-, urheilu- ja vapaa-ajan kohteena mahdollistaa ohjelmistoliiketoiminta-alan klusteritoiminnan syntyminen alueelle.

Projektin selvitystulokset on käyty yrittäjäkohtaisesti läpi. Projektin jatkotarpeista on keskusteltu yritysten kanssa. Yrityksien näkemyksen mukaan projektille on tarpeen valmistella seuraavan vaiheen hankesuunnitelma ja hakea rahoitus. Naturpolis Oy tiedottaa projektista omassa tiedotusohjelmassaan.

Ohjelmistokehityksen haasteita Koillismaalla

Tarvitaan

- projekti- ja suunnittelu- ja tuotekehitysrahoitusta, jolla mahdollistetaan ja rohkaistaan yrityksiä ohjelmistotuotekokeiluihin
- avainhenkilöitä, erikoisosaajia, joilla on muualla hankittua kokemusta
- lisää alan yrityksiä

- uusien ja innovatiivisten, verkostoja rakentavia projekteja ja pilotointeja
- markkinointiosaamista
- koulutukseen panostamista
- yrityskasvatusta, yritysmyönteisen ilmapiirin vahvistamista
- rajua osaamista globaalissa kustannuskilpailussa

Toimenpide-ehdotus jatkotoimenpiteiksi:

Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy
Nuottatie 6 B
93600 Kuusamo
www.kuusamoregion.fi

1. Naturpolis vahvistaa yhteistyötä rahoittajien kanssa ja on yritysten tukena kehittämisvalmisteluissa. Kehittää ja hallinnoi hankkeita, joilla vahvistetaan osaajaverkostoa ja tuodaan alueelle uutta osaamista.
2. Yritysrahoitus; neuvotellaan rahoittajien kanssa paikallinen rahoituspaketti, josta saadaan nopeasti rahoituspäätökset tukemaan kehittämistoimia.
3. Alueelle tarvitaan yhteyshenkilö, joka toimii rahoittajien ja alueen toimijoiden välillä. Yhteyshenkilö selvittää alueen toimintaedellytykset sekä kehittymislinjaukset. Yhteyshenkilö esittelee alueen kehittämistarpeet ja hankkeet rahoittajille.
4. Osaajat, henkilöstö; kouluttajatahot vastaavat alueen osaajatarpeisiin koulutusohjelmilla. Erikoisosaajia on rekrytoitava lisää Koillismaalle.

Tämä tehty selvitys ohjaa kehittämään ohjelmistoliiketoiminta-alan toimintoja Koillismaalla.

5. Ohjausryhmän arvio hankkeen toteutuksesta ja tuloksista verrattuna alkuperäiseen hankesuunnitelmaan.

Projektissa on saatu laajempia olennaisia ohjelmistoliiketoimintaan liittyviä asioita liikkeelle. Lähtötilanteessa haettiin ohjelmistotestauksen kasvumahdollisuuksia, selvityksen mukaan ohjelmointiliiketoimintoja on kehitettävä kokonaisina palvelupaketeina. Alan tutkimus ja kehittäminen ovat kasvavia aloja, Koillismaan on haettava ohjelmistoliiketoiminnan erikoistumisalueet alueellisten vahvuuksien kautta. Erityisesti matkailuun liittyvät ohjelmistotuotteet voisivat tukea alan kehitystä Koillismaan alueella. Koulutuksen kautta tulee uusia osaajia. Koillismaan yritykset ovat saaneet uusia yhteistyökumppaneita, joissa on mahdollisuuksia laajempaan yritysyhteistyöhön.

LITTEET

Pro KoillisSofta tutkimus, Nesenta Oy

Pro KoillisSofta ohjausryhmän raportti 2007-06-05, Nesenta Oy

Tiedotusmateriaaleja